

**ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΟ ΕΝΙΑΙΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΘΕΑΤΡΟΥ**

1. Σκοπός της διδασκαλίας του Θεάτρου

Γενικός σκοπός της διδασκαλίας του Θεάτρου στο Δημοτικό και το Γυμνάσιο* είναι να ενθαρρυνθούν οι μαθητές ώστε να αναπτύξουν ικανότητες και κλίσεις για να μπορέσουν να λειτουργήσουν αρμονικά τόσο ως αυτόνομες προσωπικότητες όσο και μέσα στην ομάδα.

Ειδικότερα επιδιώκεται:

Η ενθάρρυνση της δημιουργικής έκφρασης.

Η γνωριμία του παιδιού με τον εαυτό του, η συνεργασία και η αρμονική ένταξή του στην ομάδα.

Η ανάπτυξη των φυσικών και διανοητικών ικανοτήτων και η καλλιέργεια του ψυχικού κόσμου.

Η διαμόρφωση αισθητικής - καλλιτεχνικής αντίληψης και κριτηρίου και η παραγωγή καλλιτεχνικού προϊόντος (οι μαθητές ως δέκτες και δημιουργοί).

Η γνωριμία με άμεσο τρόπο με καλλιτεχνικά - πολιτιστικά επιτεύγματα τόσο της πατρίδας του όσο και των άλλων πολιτισμών.

Η απόκτηση συγκεκριμένων γνώσεων για το θέατρο και τις άλλες τέχνες, καθώς και για τη σχέση τους με τον πολιτισμό και την κοινωνία.

Η δημιουργική ανάπτυξη των εκφραστικών δεξιοτήτων του μέσα από το λόγο και τη γλώσσα.

Η δημιουργική πρωτότυπη παραγωγή δραματικών κειμένων.

Η γνωριμία της ιστορίας των ιδεών και ρευμάτων στο χώρο της Θεατρικής Τέχνης, που συνέβαλαν στην εξέλιξη του ευρωπαϊκού πολιτισμού, και η κατανόηση της αξίας της διαπολιτισμικής και πολυπολιτισμικής αγωγής.

Η συνειδητοποίηση της έννοιας του ρόλου.

Η συλλογική καλλιτεχνική δημιουργία (θεατρική παράσταση).

Η άμεση ενεργοποίηση, η συμμετοχή και η παρέμβαση του μαθητή στη διδακτική διαδικασία.

Η παραγωγική διασύνδεση των γνωστικών αντικειμένων μέσα από τις εφαρμογές του δράματος, καθώς και η σύνδεση της θεωρίας με την πράξη.

2. Άξονες, Γενικοί στόχοι, Θεμελιώδεις έννοιες Διαθεματικής προσέγγισης

Ι. ΔΗΜΟΤΙΚΟ

Τάξη	Άξονες γνωστικού περιεχομένου	Γενικοί στόχοι (γνώσεις, δεξιότητες, στάσεις και αξίες)	Ενδεικτικές Θεμελιώδεις έννοιες Διαθεματικής προσέγγισης
A - B	<p><i>Σωματική και κινησιολογική ανάπτυξη σε σχέση με το χώρο, τη σκηνή, την ομάδα, τον παρτενέρ. Κατανόηση δομών χώρου, χρόνου κ.ά.</i></p> <p><i>Ασκήσεις κίνησης, χορός, ρυθμικά και πρώτα μουσικά ακούσματα.</i></p> <p><i>Συνεργασία με παρτενέρ στις αντίστοιχες ασκήσεις.</i></p> <p><i>Πρώτες ομαδικές ασκήσεις.</i></p> <p><i>Ψυχοσωματική έκφραση μέσα από ελεύθερο παιχνίδι, οργανωμένο αυτοσχεδιασμό, παντομίμα, εκφραστική, μιμική.</i></p> <p><i>Θεατρικό παιχνίδι – σύνδεση θεατρικού παιχνιδιού με τις εικαστικές τέχνες – ενεργοποίηση με μουσικά ερεθίσματα.</i></p> <p><i>Δραματοποίηση.</i></p> <p><i>Ανάπτυξη της γλωσσικής και εκφραστικής ικανότητας μέσω του αυτοσχέδιου διαλόγου και της επεξεργασίας λογοτεχνικών</i></p>	<p>Επιδιώκεται ο μαθητής:</p> <p>Να αναγνωρίζει το σώμα του, τον εαυτό του και τους άλλους.</p> <p>Να εξερευνήσει και να αναγνωρίσει τις δυνατότητες που του δίνει το σώμα του, καθώς και τα όρια που του θέτει.</p> <p>Να ενταχθεί στην ομάδα και να συνεργάζεται αρμονικά.</p> <p>Να αναπτύξει τις δυνατότητες επικοινωνίας και ιδιαίτερα τη μη λεκτική επικοινωνία.</p> <p>Να έλθει σε επαφή με τους διαφορετικούς τρόπους σκέψης και έκφρασης των άλλων.</p> <p>Να αναπτύξει ικανότητες για δημιουργική έκφραση.</p> <p>Να αναπτύξει τις γλωσσικές και εκφραστικές του δυνατότητες:</p> <p>αφήγηση, περιγραφή, ακρίβεια και βελτίωση της έκφρασης, διάλογος, συζήτηση, δημιουργία έντεχνων μορφών προφορικού λόγου.</p> <p>Να διαμορφώσει αισθητική –</p>	<p>Συλλογικότητα, Συνεργασία, Χώρος, Κίνηση, Επικοινωνία, Αλληλεπίδραση, Εξάρτηση, Μορφή, Οργάνωση, Πολιτισμός, Παράδοση, Χρόνος, Μεταβολή, Εξέλιξη, Ομοιότητα – Διαφορά</p>

* Στο Γυμνάσιο το μάθημα του Θεάτρου εντάσσεται στο πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών Σχολικών Δραστηριοτήτων καθώς και στο πλαίσιο της εκπόνησης διαθεματικών σχεδίων εργασίας γενικά και ειδικότερα στην Ευέλικτη Ζώνη.

	<p>κειμένων. Ανάπτυξη επικοινωνιακών κωδίκων. Ανάπτυξη προφορικού λόγου – αφηγηματικές τεχνικές. Πρώτα στοιχεία του δραματικού διαλόγου. Καλλιέργεια αισθητικής έκφρασης και δημιουργίας πολλαπλής φύσης καλλιτεχνικών δραστηριοτήτων: άμεση αισθητική εμπειρία, επαφή με όλες τις τέχνες, γνωριμία με θεατρική παραγωγή (Κουκλοθέατρο, Καραγκιόζης κ.ά.).</p>	<p>καλλιτεχνική αντίληψη ώστε να λειτουργεί κατά το δυνατόν επαρκώς τόσο ως θεατής όσο και ως δημιουργός καλλιτεχνικού προϊόντος. Να αναπτύξει δεξιότητες και διάθεση για συνεργασία, κοινωνική συμμετοχή, αυτονομία και ελευθερία. Να έλθει σε επαφή με όλες τις τέχνες. Να έλθει σε επαφή με τα καλλιτεχνικά και πολιτιστικά επιτεύγματα τόσο της πατρίδας του όσο και άλλων πολιτισμών.</p>	
Γ - Δ	<p>Εξέλιξη της κατεύθυνσης της κινησιολογικής ανάπτυξης του πρώτου ηλικιακού επιπέδου, με έμφαση στην πρωτοβουλία αφενός και στη συλλογικότητα αφετέρου. Μεγαλύτερη ανάπτυξη της σχέσης με τη δράση και τη συμπεριφορά, που μπορεί να οδηγήσει σε δραματοποίηση. Διεύρυνση της σχέσης του παιδιού με το «λόγο» και τις δυνατότητες γλωσσικής έκφρασης. Επαφή με λογοτεχνικά κείμενα. Ο θεατρικός κώδικας ως εργαλείο μάθησης και επαφής με άλλους κώδικες (μαθήματα). Ευαισθητοποίηση στο θέατρο: 1) Εξοικείωση με τη θεατρική παράσταση ως θεατές. 2) Πρώτες προσπάθειες (προσωπική εμπειρία) για θεατρική παράσταση. Σύνδεση τομέων Αισθητικής Αγωγής.</p>	<p>Οι γενικοί στόχοι παραμένουν οι ίδιοι με την Α-Β Δημοτικού. Στο επίπεδο αυτό, με βάση την αύξηση των προσωπικών φυσικών, νοητικών, ψυχικών ικανοτήτων, και δεδομένου ότι το παιδί μπορεί να λειτουργήσει αποτελεσματικά μέσα στην ομάδα οριοθετώντας πιο εύκολα τον εαυτό του και τους άλλους, διευρύνονται οι επιδιώξεις εντός του πλαισίου των στόχων που προδιαγράφηκαν στο προηγούμενο επίπεδο.</p>	<p>Κίνηση, Χώρος, Αλληλεπίδραση, Συλλογικότητα, Συνεργασία, Πρόσωπο, Οργάνωση, Ερμηνεία, Ιδέα, Μορφή, Δομή, Μήνυμα, Κώδικας, Χρόνος, Μεταβολή, Εξέλιξη, Επικοινωνία, Πολιτισμός, Παράδοση, Ομοιότητα – Διαφορά, Διαπολιτισμικότητα</p>
Ε-ΣΤ	<p>Ενεργοποίηση και αξιοποίηση σωματικών ικανοτήτων Αυτοσχεδιασμός- Θεατρικό παιχνίδι Δραματικό κείμενο – δραματοποίηση Γνωριμία με την τέχνη του Θεάτρου</p>	<p>Στις Ε΄ και ΣΤ΄ τάξεις του Δημοτικού, λόγω της αύξησης των ικανοτήτων των μαθητών αλλά και της μεγαλύτερης συνειδητοποίησης της ομάδας, σε συνδυασμό με την ευαισθητοποίησή τους απέναντι στις αισθητικές εμπειρίες, οι μαθητές μπορούν να δεχθούν και να επεξεργασθούν ερεθίσματα σχετικά με την ατομική έκφρασή τους μέσα στο χώρο ή σε σχέση με το λόγο και τα κείμενα κ.ά. Οι δύο τελευταίες τάξεις του Δημοτικού προσφέρονται για μια πιο ελεύθερη και συστηματική πρακτική των ήδη γνωστών από τα προηγούμενα επίπεδα αντικειμένων - εφαρμογών του θεάτρου.</p>	<p>Κίνηση – Δυναμική – Ένταση, Χώρος, Αλληλεπίδραση, Εξάρτηση, Συλλογικότητα, Συνεργασία, Κώδικας, Μήνυμα, Σύμβολο, Πρόσωπο, Οργάνωση, Ερμηνεία, Ρυθμός, Ιδέα, Μορφή, Δομή, Χρόνος, Εξέλιξη, Μεταβολή, Επικοινωνία, Πολιτισμός, Ομοιότητα – Διαφορά, Διαπολιτισμικότητα</p>

II. ΓΥΜΝΑΣΙΟ

Τάξη	Άξονες γνωστικού περιεχομένου	Γενικοί στόχοι (γνώσεις, δεξιότητες, στάσεις και αξίες)	Ενδεικτικές Θεμελιώδεις έννοιες Διαθεματικής προσέγγισης
Α-Β-Γ	Εφαρμογές της δραματικής έκφρασης (ήδη γνωστές).	Επιδιώκεται ο μαθητής : Να καλλιεργήσει τις φυσικές και διανοητικές ικανότητες καθώς και τα	Κίνηση – Δυναμική – Ένταση, Χώρος,

<p>Ανάλυση συμπεριφορών – Σύνθεση χαρακτήρα – Δημιουργία ρόλου – Αρχές δημιουργίας σκηνικών σχέσεων. Στοιχεία Θεατρολογίας Θεωρία Δράματος. Αρχαίο Δράμα. Ανάλυση δραματικών κειμένων. Δραματοποίηση. Δραματοουργικές τεχνικές – εργαστήρια γραφής. Θεατρική παράσταση: Σκηνικές προσεγγίσεις: α) ως θεατές (πρόσληψη θεατρικού είδους: σκηνή και πλατεία) και β) ως δημιουργοί. Συνύπαρξη του θεάτρου με τις άλλες τέχνες – Διαπολιτισμικότητα.</p>	<p>διανοητικές ικανότητες καθώς και τα συναισθήματά του. Να αναπτύξει δημιουργικά τις εκφραστικές δεξιότητες του μέσα από το λόγο και τη γλώσσα. Να κοινωνικοποιηθεί και να ενταχθεί οργανικά ομάδα. Να συνειδητοποιήσει την έννοια του ρόλου. Να αποκτήσει συγκεκριμένες γνώσεις για το θέατρο και την τέχνη, καθώς και για τη σχέση τους με τον πολιτισμό και την κοινωνία. Να έλθει σε επαφή με την ιστορία των ιδεών και ρευμάτων στο χώρο της Θεατρικής Τέχνης, που συνέβαλαν στην εξέλιξη του ευρωπαϊκού πολιτισμού, και να κατανοήσει την αξία της διαπολιτισμικής και πολυπολιτισμικής αγωγής. Να ενεργοποιηθεί άμεσα ώστε να συμμετέχει και να παρεμβαίνει στην παιδαγωγική διαδικασία. Να προσεγγίσει διαθεματικά τη γνώση με την παραγωγική διασύνδεση των γνωστικών αντικειμένων μέσα από τις εφαρμογές του δράματος, καθώς και τη σύνδεση της θεωρίας με την πράξη. Να εξοικειωθεί με την δημιουργική πρωτότυπη παραγωγή δραματικών κειμένων. Να συμμετέχει ενεργά σε συλλογική καλλιτεχνική δημιουργία (θεατρική παράσταση). Να διαμορφώσει αισθητική αντίληψη και κριτήριο, τόσο ως δέκτης - θεατής όσο και ως δημιουργός καλλιτεχνικού έργου.</p>	<p>Επικοινωνία, Αλληλεπίδραση, Εξάρτηση, Κώδικας, Μήνυμα, Σύμβολο, Πρόσωπο, Σύνθεση – ισορροπία – Οργάνωση, Ερμηνεία, Ρυθμός, Ιδέα, Μορφή, Δομή, Χρόνος, Μεταβολή, Εξέλιξη, Ομοιότητα – Διαφορά, Διαπολιτισμικότητα, Πολιτισμός, Παράδοση, Συλλογικότητα, Συνεργασία, Αισθητική Ύψος</p>
--	---	--

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΘΕΑΤΡΟΥ

ΔΗΜΟΤΙΚΟ

1. Ειδικοί Σκοποί

Η ηλικιακή φάση που εκτείνεται από το Νηπιαγωγείο έως το Γυμνάσιο είναι μια περίοδος ζωής στη διάρκεια της οποίας μπορεί να θεμελιωθεί η αγάπη του παιδιού για κάθε μορφή τέχνης επομένως και για το θέατρο, να διαμορφωθεί η αισθητική - καλλιτεχνική του αντίληψη και να συντελεστεί η πρώτη γνωριμία του με τα επιτεύγματα του πολιτισμού.

Κατά τη σύνταξη του Α.Π.Σ. καταβλήθηκε κάθε προσπάθεια, ώστε το μάθημα να συνδυάζει ισόρροπα τη γνώση, τη δημιουργία και την έκφραση.

Ως προς τη δομή, η σπειροειδής ανέλιξη των περιεχομένων στο Α.Π.Σ. οδηγεί από απλές σε σύνθετες δραστηριότητες και από πρακτικές σε θεωρητικές προσεγγίσεις.

Η ανάγκη εισαγωγής του μαθήματος στην προσχολική και στην πρώτη σχολική φάση της εκπαίδευσης προκύπτει από το αδιαμφισβήτητο γεγονός ότι η θεατρική αγωγή συμβάλλει - ως δραστηριότητα και ως διδακτική μεθοδολογία - στην πληρέστερη προετοιμασία των παιδιών για την ένταξή τους στο παιδαγωγικό σύστημα και στην απόκτηση καλύτερων σχέσεων με τον εαυτό τους και με τους άλλους.

Η Θεατρική Αγωγή στο Δημοτικό οφείλει να ενθαρρύνει τη δημιουργική έκφραση του παιδιού, να συντείνει στην ψυχική καλλιέργειά του, να συμβάλλει στη γνωριμία του με την ομάδα & να γίνεται, δηλαδή, για το παιδί μέσο γνώσης, ψυχαγωγίας και αισθητικής καλλιέργειας.

Ειδικότερα επιδιώκεται:

Η ανάπτυξη της προσωπικότητας, η αισθητική καλλιέργεια, η ελευθερία της έκφρασης, η αυτογνωσία και ο αλληλοσεβασμός των μαθητών μέσα στο πλαίσιο της σχολικής ομάδας.

Η απόκτηση από τους μαθητές εκείνων των γνώσεων που θα τους βοηθούν να κατανοούν, να προσλαμβάνουν και να αξιολογούν το θεατρικό γεγονός, και να μετασχηματίζουν γόνιμα τη γνώση και την εμπειρία τους.

Η δημιουργική επαφή των μαθητών με την τέχνη του θεάτρου τόσο μέσα από τα δραματουργικά κείμενα όσο και μέσα από τη σκηνική έκφρασή τους, με τελικό στόχο τη διεύρυνση των σπουδών τους ως προς το πολιτισμικό πεδίο.

Ο εμπλουτισμός των μεθόδων διδασκαλίας με τις αρχές και τις τεχνικές του θεάτρου (δραματοποίηση κτλ.) και επομένως η βελτίωση του προγράμματος διδασκαλίας συνολικά.

Γενικότερες παιδαγωγικές ωφέλειες που αναμένεται να προκύψουν από το μάθημα :

Το θέατρο, ως επικοινωνιακή δραστηριότητα, βοηθά τους μαθητές να κατανοήσουν το πλέγμα των κοινωνικών σχέσεων μέσα στο οποίο καλούνται και οι ίδιοι να συμβιώσουν. Τους βοηθά ακόμα να κοινωνικοποιηθούν και να ενταχθούν οργανικά στο ευρύτερο σύνολο, στο οποίο κάθε φορά ανήκουν (σχολείο, κοινωνία κτλ.).

Ως δημιουργική δραστηριότητα, καλλιεργεί στους μαθητές την έφεση για έρευνα, για γνώση και για απόκτηση δεξιοτήτων μέσα από την ανάδειξη των καλλιτεχνικών κλίσεων τους.

Ως συλλογική δραστηριότητα, προσφέρει στους μαθητές ίσες ευκαιρίες έκφρασης, συνεργασίας και συμμετοχής σε κοινή προσπάθεια, αξίες που αποτελούν τη βάση της δημοκρατίας.

Ως καλλιτεχνική δραστηριότητα, συμβάλλει στην αισθητική ανάπτυξη των μαθητών και στη συνειδητοποίηση της άφρατης αξίας του ανθρωπίνου πολιτισμού.

2. Στόχοι, Θεματικές ενότητες, Ενδεικτικές δραστηριότητες, Διαθεματικά σχέδια εργασίας

ΤΑΞΗ Ε΄

Στόχοι	Θεματικές ενότητες	Ενδεικτικές Δραστηριότητες ¹
1^{ος} Αξονας: Ενεργοποίηση σωματικών ικανοτήτων		
Οι μαθητές επιδιώκονται: Να γνωρίσουν τα εκφραστικά τους μέσα σε συνδυασμό με το χώρο, το συμμαθητή και την ομάδα. Να συνειδητοποιήσουν τη δύναμη της φωνής και τις δυνατότητες που παρέχει για την επίλυση ή όχι καθημερινών προβλημάτων. Να συνειδητοποιήσουν τα παιδιά ότι μπορούν να εκφράσουν συναισθήματα και καταστάσεις με τη φωνή και το σώμα.	Κίνηση Φωνή Εκφραστικές δυνατότητες φωνής - σώματος	Τεχνικές κίνησης, ισορροπίας, ρυθμού, επαφής με τον άλλο, κίνηση ατομική και σε συνάρτηση με τον παρτενέρ. Ατομική - ομαδική χαλάρωση. Ζέσταμα, διατάσεις (στρέτσινγκ). Μάχη με φανταστικά όπλα, σε ζεύγη ή με φανταστικό εχθρό. Γλωσσοδέτες, απαγγελίες, αυξομείωση της έντασης της φωνής, επιτονισμός κτλ. Διάλογος σε φανταστική γλώσσα (μπλα-μπλα) με ανάλογη έκφραση συναισθημάτων. Παραγωγή φωνής, ορθή εκφορά του λόγου, ασκήσεις αναπνοής, ρυθμού, τονισμού. Διάλογος διαφωνίας με ψίθυρους, με δυνατές φωνές, με εναλλαγή δυνατής και χαμηλής φωνής. Διαφωνία ενός προσώπου με δύο. Υποθετικός διάλογος ενός προσώπου με φανταστικό παρτενέρ. Εκφορά λόγου: χροιά, διάρκεια, ένταση φωνής, συνδυασμός φωνής και κίνησης. <i>Συζήτηση για τις μορφές επικοινωνίας - λεκτική, νοηματική, μη λεκτική, γραπτή, κλπ (Γλώσσα).</i>
2^{ος} Αξονας: Αυτοσχεδιασμός - Θεατρικό Παιχνίδι		
Να μάθουν να χρησιμοποιούν τις σωματικές δεξιότητες και ικανότητές τους για να εκφράσουν προσωπικές εμπειρίες ανάγκες, συναισθήματα. Να ανακαλύψουν παραμέτρους της προσωπικότητάς τους, τις οποίες αγνοούν, και να μάθουν να εμπιστεύονται τον εαυτό τους και τα μέλη της ομάδας. Να μάθουν να αποδίδουν θεατρικά (με πειθαρχία και έλεγχο των εκφραστικών τους	Ελεύθερος αυτοσχεδιασμός Θεατρικό Παιχνίδι Θεατρικός αυτοσχεδιασμός με δεδομένο θέμα Εξοικείωση με τη θεατρική κατάσταση (ρόλος - ομάδα)	Αντίδραση των μαθητών σε εξωτερικά - τυχαία ερεθίσματα Ασκήσεις παρατηρητικότητας. Ασκήσεις εμπιστοσύνης. Μιμήσεις Αντίδραση σε ξαφνικό ήχο, εναλλαγή φωτισμού, κτλ. Καθρέφτης. Ασκήσεις εμπιστοσύνης: το άτομο αφήνεται στα χέρια της ομάδας που το μετακινεί χωρίς το φόβο της πτώσης. Φρουτοσαλάτα: αλλάζουμε ονόματα με ονόματα φρούτων και προσπαθούμε να θυμηθούμε το όνομα που πήρε ο καθένας πετώντας ένα τόπι. Αντιθέσεις χαρακτήρων (π.χ. ήρεμος- νευρικός), αντιθέσεις τύπων (μάγκας - αριστοκράτης). Εικόνες από την καθημερινή ζωή (λαϊκή αγορά, καφενείο, ταβέρνα, νοσοκομείο κτλ.) ή φανταστικές (ταξίδι στο

¹ Οι δραστηριότητες με πλάγια γράμματα προτείνονται ως διαθεματικές και ανταποκρίνονται στις προτεινόμενες διαθεματικές έννοιες της 3^{ης} στήλης του πίνακα του αντίστοιχου ΔΕΠΠΣ.

<p>μέσων) συγκεκριμένο θέμα ή συγκεκριμένη κατάσταση. Να μπορέσουν - μέσω του ρόλου - να μορφοποιήσουν τη φαντασία τους και να εκφράσουν το ψυχοπνευματικό δυναμικό τους. Να κατανοήσουν την έννοια του ρόλου μέσα από την ένταξή τους στην ομάδα.</p>		<p>διάστημα). <i>Αφόρμηση από έργα τέχνης, από κείμενα, από οικείες διδακτικές ενότητες, από κοινωνικές συμπεριφορές. Τα παιδιά κάνουν γκριμάτσες, παίρνουν στάσεις στο χώρο, κάνουν χειρονομίες, «στήνουν» το κορμί τους, μιμούνται τύπους -κουτσό, μεθυσμένο κτλ. (Γλώσσα, Εικαστικά).</i> Σε κύκλο απαντούν σε ερωτήσεις των μελών της ομάδας πάνω σε θέματα σχετικά με το αντικείμενο του αυτοσχεδιασμού (π.χ. πώς νιώθει κανείς όταν περπατά με μπαλουλάκι;). Οι απαντήσεις δίνονται από το πρόσωπο που αυτοσχεδίασε στη συνέχεια του αυτοσχεδιασμού Αυτοσχεδιαστική έκφραση - δραματοποίηση με αφορμή δεδομένο θέμα. Προοδευτική εμβάθυνση στο «ρόλο». Ανάπτυξη «θεατρικής σύμβασης». Θεατρικό δρώμενο (παιχνίδι).</p>
--	--	---

3^{ος} Άξονας: Δραματικό κείμενο - Δραματοποίηση

<p>Να διακρίνουν τα ιδιαίτερα γνωρίσματα του δραματικού κειμένου (διάλογος, δράση, συγκρούσεις κτλ.) Να προσπαθήσουν να γράψουν απλούς διαλόγους, οι οποίοι στη συνέχεια θα εξελιχθούν σε θεατρικά σκετς. Να αποκτήσουν τη δυνατότητα να μετατρέπουν ένα αφηγηματικό κείμενο σε δραματικό, ώστε να αφομοιώνουν με βιωματικό τρόπο τη γνώση.</p>	<p>Χαρακτηριστικά δραματικών κειμένων Δημιουργία δραματικών κειμένων- εργαστήρι γραφής Μεταγραφή αφηγηματικού κειμένου σε δραματικό</p>	<p>Απομόνωση μορφικών χαρακτηριστικών του δραματικού κειμένου σε οικεία κείμενα (σχολικά - εξωσχολικά). Διάλογος- σκηνοθετικές οδηγίες- χαρακτήρες / δράση - σύγκρουση. Δημιουργία δραματικού κειμένου με βάση προηγούμενους αυτοσχεδιασμούς- εργαστήρι γραφής. Δημιουργία απλού διαλόγου, π.χ., «Η στάση του Κων/νου Παλαιολόγου απέναντι στις απαιτήσεις του Μωάμεθ Β΄ Πορθητή κατά την πολιορκία της Πόλης» . <i>Μετατροπή αφηγηματικού κειμένου σε δραματικό και δραματοποίησή του π.χ. «Ο θρύλος του Διγενή», «Η συνάντηση Ιερέα - βαρβάρου», «Η Στάση του Νίκα» (Γλώσσα, Ιστορία).</i></p>
---	---	--

4^{ος} Άξονας: Η τέχνη του θεάτρου

<p>Να γνωρίσουν θεωρητικά και πρακτικά την τέχνη του θεάτρου. Να εξοικειωθούν με την παρακολούθηση θεατρικών παραστάσεων και να αναπτύξουν ορθή στάση και συμπεριφορά ως θεατές.</p>	<p>Στοιχεία από τη θεωρία του θεάτρου Ο μαθητής θεατής Παραγωγή θεατρικής δραστηριότητας</p>	<p>Τα συστατικά του θεάτρου. Κείμενο - ηθοποιός - ρόλος - σκηνοθέτης - θεατής κτλ. Παρακολούθηση παραστάσεων εντός και εκτός σχολείου. Στοιχειώδης ανάλυση. Επίσκεψη σε θεατρικούς χώρους. Θεατρικό δρώμενο με βάση την αποκτηθείσα εμπειρία. Επιλογή έργου, ανάγνωση, διανομή, πρόβες, σκηνικά, κτλ.</p>
---	--	---

ΤΑΞΗ ΣΤ΄

Στόχοι	Θεματικές ενότητες	Ενδεικτικές Δραστηριότητες-
1^{ος} Άξονας: Ενεργοποίηση και αξιοποίηση σωματικών ικανοτήτων		
<p>Οι μαθητές επιδιώκεται: Να εξοικειωθούν με το σώμα τους. Επίσης, με το συμμαθητή τους, με την ομάδα και με το χώρο. Να γνωρίσουν τις δυνατότητες της φωνής τους και να μπορούν να τις αξιοποιήσουν για έκφραση και ικανοποίηση προσωπικών αναγκών. Να συνειδητοποιήσουν ότι με τη φωνή και με το σώμα μπορούν να ενεργοποιήσουν</p>	<p>Αξιοποίηση σωματικών ικανοτήτων Αξιοποίηση φωνητικών ικανοτήτων. Βασικές αρχές ορθοφωνίας (εκφορά φθόγγων, αναπνοή, ρυθμός, κτλ.). Εκφραστική ικανότητα (συνδυασμός φωνής - κίνησης)</p>	<p>Εξειδικευμένη κίνηση, χορός ρυθμική. Ομαδικοί χοροί, σε ζεύγη, ατομικοί,- χορογραφίες, χορός με φανταστικό παρτενέρ. Κίνηση με μουσική σε διάφορους ρυθμούς (σύστημα ORFF). Απαιτούνται συγκεκριμένα υλικά: μοκέτα, καθρέφτης, ταμπουρίνο, κρουστά, κασετόφωνο κτλ. Φωνητική εξάσκηση (τραγουδι, ανάγνωση κειμένου, παραγωγή ήχων). Βασικές αρχές παραγωγής φωνής: τοποθέτηση, υποστήριξη, αναπνοή, λειτουργία σωματικών ηχείων, αυξομείωση έντασης, εναλλαγή χρώματος κτλ. <i>Ανάγνωση κειμένου: με χρωματισμό φωνής, με χειρονομίες,</i></p>

<p>μπορούν να ενεργοποιήσουν και να εκφράσουν το ψυχοσωματικό δυναμικό τους.</p> <p>Να μπορούν να συνδυάζουν τα εκφραστικά τους μέσα (σώμα - φωνή), για να επιτύχουν ένα συγκεκριμένο αποτέλεσμα (κτίσιμο ρόλου).</p>	<p>κίνησης).</p> <p>Το σώμα και η φωνή ως θεμελιώδη στοιχεία της υποκριτικής.</p> <p>Η έννοια του «ρόλου».</p>	<p>με κινήσεις κτλ (Γλώσσα).</p> <p><i>Τραγούδια ατομικά - ομαδικά. Προσπάθεια επίτευξης συντονισμού, σωστής τονικότητας και εκφραστικότητας. Επιλογή απλών κειμένων (π.χ. μικρά ποιήματα - Περιγραφικές αφηγήσεις, μικροί διάλογοι) προς ανάγνωση ατομική και ομαδική (Γλώσσα, Μουσική)..</i></p> <p>Κίνηση ανάλογη με το λόγο, προσπάθεια στήριξης του λόγου με ανάλογες κινήσεις, έμφαση στο πότε κάτι είναι υπερβολικό, πότε είναι αυτό που πρέπει, πότε δεν αρκεί.</p> <p>Παραγωγή ήχων: δημιουργία φυσικών και φανταστικών ήχων.</p> <p>Παντομίμα (π.χ. το παιχνίδι: επαγγέλματα, έργα, ζώα κτλ.).</p> <p>Πρώτη επαφή με διάφορα είδη θεάτρου (παντομίμα, κουκλοθέατρο, θέατρο σκιών). Κουκλοθέατρο: απαραίτητος εξοπλισμός (σκηνή, κούκλες κτλ.)</p> <p>Κατασκευή κούκλας και θεατρική χρήση της.</p> <p>Θέατρο σκιών - κατασκευή φιγούρας.</p>
2^{ος} Αξονας: Αυτοσχεδιασμός		
<p>Να εμβαθύνουν στη χρήση του αυτοσχεδιασμού, προκειμένου να προσεγγίσουν το θέατρο και να εκφράσουν τον εσωτερικό κόσμο τους.</p> <p>Να κατανοήσουν τις διαφορετικές οπτικές γωνίες από τις οποίες μπορεί να θεωρηθεί το ίδιο αντικείμενο.</p>	<p>Ο αυτοσχεδιασμός ως μέσο σκηνικής έκφρασης</p> <p>Ο αυτοσχεδιασμός ως μέσο προσωπικής έκφρασης</p>	<p><i>Αυτοσχεδιασμός πάνω σε δεδομένες μορφές, συμπεριφορές - καταστάσεις, από το θέατρο, τον κινηματογράφο, την τηλεόραση και από την ύλη των σχετικών μαθημάτων (Γλώσσα, Ιστορία, Φυσικά, Θρησκευτικά, Αγωγή Πολίτη κτλ.).</i></p> <p><i>Αυτοσχεδιαστική προσπάθεια αναπαράστασης της σύλληψης του Ρήγα Φεραίου (Ιστορία).</i></p> <p>Η Λωξάντρα (Ανθολόγιο). Φυσικά γνωρίσματα, χαρακτηριστικά κίνησης, μίμηση τρόπου ομιλίας, συναισθήματα, επιλογές (π.χ. κόμπυ), προτιμήσεις(π.χ. ντύσιμο).</p> <p>Ειδήσεις, τηλεπαιχνίδι, παραμύθι (π.χ. «ο Μαγεμένος Αυλός»).</p> <p>Απόπειρα αυτοσχεδιαστικής αναπαράστασης της προσωπικότητας του κάθε μαθητή.</p> <p>Ένα παιδί προσπαθεί να περιγράψει ένα αντικείμενο (γνωστό μόνο σ' αυτό), χωρίς να αναφέρει τι δουλειά κάνει ή από τι είναι κατασκευασμένο. Στη συνέχεια οι υπόλοιποι μαθητές ζωγραφίζουν το αντικείμενο που κατάλαβαν. Συγκρίνουμε τα αποτελέσματα.</p> <p>Προσπάθεια αυτοσχεδιασμού σε δεδομένο θέμα. (Δίνεται έμφαση στην ικανότητα μετάδοσης νοημάτων με τη σωματική και τη λεκτική έκφραση).</p>
3^{ος} Αξονας: Δραματικό κείμενο- Δραματοποίηση		
<p>Να έρθουν σε δημιουργική επαφή με το δραματικό κείμενο και να κατανοήσουν τους όρους γραφής του.</p> <p>Να μάθουν να μετατρέπουν ένα αφηγηματικό κείμενο σε δραματικό, πράγμα που θα συντελέσει στη μαθησιακή και στην καλλιτεχνική ωρίμανσή τους.</p> <p>Να μάθουν να δημιουργούν δραματικά κείμενα αξιοποιώντας προηγούμενες γνώσεις.</p>	<p>Ανάλυση δραματικού κειμένου</p> <p>Δραματοποίηση</p> <p>Σύνθεση (εργαστήρι γραφής)</p>	<p>Δραματουργική ανάλυση επιλεγμένων αποσπασμάτων από το παγκόσμιο θέατρο για παιδιά, π.χ. «Ματίας ο Α΄» (Α.Ζέη), «Ο Μάγος του Οζ» (Φ.Μπάουμ).</p> <p>Επαφή των μαθητών με το δραματικό κείμενο, προσπάθεια για ανάλυση σε βάθος.</p> <p>Δημιουργία corpus από επιλεγμένα κείμενα ανάλογα με την ηλικία και τα ενδιαφέροντα των παιδιών, για σχολική χρήση.</p> <p><i>Δραματοποίηση αφηγηματικών κειμένων με τη χρήση των μορφικών στοιχείων των θεατρικών κειμένων (σκηνικές οδηγίες, διάλογοι κτλ.) Κείμενα για δραματοποίηση: Ο γυρισμός του Ξενιτεμένου, Ο μικρός Πρίγκιπας (Λογοτεχνία, Γλώσσα).</i></p> <p>Σύνθεση θεατρικών διαλόγων και σύντομων θεατρικών έργων.</p> <p>Ατομική και ομαδική εξάσκηση σε δεδομένα θέματα (π.χ. ένα μάθημα στην τάξη, δελτίο καιρού).</p> <p>Εργασίες που θα αναδείξουν τη διαφορά του «μιλάω» από το «μιλάω με κάποιον», π.χ., μονόλογος / διάλογος στο ίδιο θέμα (οι έννοιες ζωή - θάνατος).</p>

4^{ος} Άξονας: Γνωριμία με την τέχνη του Θεάτρου

<p>Να γνωρίσουν τις ποικίλες πλευρές του θεάτρου και τις παραμέτρους που συνθέτουν το θεατρικό φαινόμενο.</p> <p>Να αποκτήσουν «θεατρική αγωγή» ώστε να σέβονται το χώρο και τους συντελεστές μιας παράστασης.</p> <p>Να αναπτύξουν κριτική ικανότητα και να μπορούν να εκφράζουν απόψεις και εντυπώσεις.</p> <p>Να γνωρίσουν άμεσα και βιωματικά τις παραμέτρους του θεάτρου και να εφαρμόσουν τη γνώση και την εμπειρία τους.</p>	<p>Τέχνη και τεχνική του θεάτρου</p> <p>Ο μαθητής - θεατής</p> <p>Ο μαθητής - κριτικός</p> <p>Ο μαθητής - «καλλιτέχνης» του θεάτρου</p>	<p><i>Οικειοποίηση των ρόλων όλων των συντελεστών μιας θεατρικής παράστασης (ηθοποιό, σκηνοθέτη, δραματοουργό, σκηνογράφο, κτλ.) Συνεργασία με το μάθημα της Μουσικής και των Εικαστικών.</i></p> <p>Γνωριμία-εξοικείωση με τις τέχνες που συνθέτουν το θεατρικό φαινόμενο.</p> <p>Επένδυση ηχητική, σκηνογραφική, ενδυματολογική ενός κειμένου, π.χ., το ποίημα «Ο Γιάννης και το Πεύκο» του Ζ. Παπαντωνίου</p> <p>Επισκέψεις σε θεατρικούς χώρους.</p> <p>Παρακολούθηση παραστάσεων. Συζήτηση στην τάξη για τη θεατρική εμπειρία που αποκτήθηκε.</p> <p>Γνωριμία και συνομιλία με καλλιτέχνες που εργάζονται στο θέατρο.</p> <p>Επισκέψεις στους χώρους δουλειάς διάφορων καλλιτεχνών και επισκέψεις καλλιτεχνών στο σχολείο.</p> <p>Επιλογή παραστάσεων με γνώμονα την ηλικία και τα ενδιαφέροντα των παιδιών, και την ποιότητα τους.</p> <p>Αξιοποίηση του θεσμού των μαθητικών εισιτηρίων του Υπουργείου Νέας Γενιάς.</p> <p>Ξενάγηση σε διαφορετικά είδη σκηνών (π.χ., στις διάφορες σκηνές του Εθνικού Θεάτρου).</p> <p>Απόπειρα αξιολόγησης επιμέρους στοιχείων μιας παράστασης (σκηνικά -κοστούμια-μουσική), κριτική της παράστασης ως συνόλου. Προσπάθεια γραφής σύντομης θεατρικής κριτικής.</p> <p>Πρακτική εφαρμογή της εμπειρίας που απέκτησαν οι μαθητές / ανέβασμα παράστασης.</p>
---	---	--

Απαιτούμενος χρόνος

Η κάθε ενότητα του Π.Σ. δεν εξαντλείται απαραίτητως σε μία διδακτική ώρα· ο εκπαιδευτικός έχει την ευχέρεια να διδάξει την ενότητα σε περισσότερες ώρες ή να επιλέξει εκείνο το τμήμα που προσφέρεται για τις δεδομένες συνθήκες της τάξης του ή για τα ιδιαίτερα ενδιαφέροντα των μαθητών του. Έχει, επίσης, την δυνατότητα να διαπλέξει την διδασκαλία συγκεκριμένων ενοτήτων με θέματα από άλλα γνωστικά αντικείμενα, στο πλαίσιο διαθεματικών προσεγγίσεων.

Οι προτεινόμενες δραστηριότητες δεν απαιτούν εξαντλητική προσέγγιση με παρατακτική διάταξη, αλλά έχουν ενδεικτικό χαρακτήρα και παρέχουν στον εκπαιδευτικό δυνατότητα επιλογής. Ας σημειωθεί ότι η δυνατότητα επιλογής αποτελεί την κεντρική φιλοσοφία του νέου παιδαγωγικού συστήματος, που φιλοδοξεί να δημιουργήσει ένα σύγχρονο σχολείο, ανοικτό στην έρευνα και τη γνώση.

Οι προτεινόμενες δραστηριότητες μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τον εμπλουτισμό της διδακτικής μεθοδολογίας όλων των γνωστικών αντικειμένων. Αφορμές και περιεχόμενο των δραστηριοτήτων μπορούν να αποτελέσουν θέματα από όλα τα γνωστικά αντικείμενα.

Ο εκπαιδευτικός έχει τη δυνατότητα να χρησιμοποιήσει συνδυαστικά τις επιμέρους ενότητες του Π.Σ., χωρίς να δεσμεύεται από μια ευθύγραμμη πορεία ανάπτυξης του μαθήματος (π.χ. επίσκεψη σε θεατρικό χώρο μπορεί να πραγματοποιήσει η τάξη στα πρώτα μαθήματα και όχι κατ' ανάγκη στο τέλος, όπως προτείνεται).

Επειδή το μάθημα από τη φύση του έχει γνωσιοθεωρητικό και αισθητικο-καλλιτεχνικό χαρακτήρα, θα πρέπει αντίστοιχα να δοθεί από τον εκπαιδευτικό ισόρροπη έμφαση στις δύο αυτές διαστάσεις. Σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να συρρικνωθεί η Θεατρική Αγωγή σε «στεγνό» μάθημα, αλλά είναι ανάγκη να διατηρήσει και να αναπτύξει όλη τη δυναμική που η τέχνη του θεάτρου διαθέτει.

Προτεινόμενα διαθεματικά σχέδια εργασίας

Θέμα: Παραδοσιακά δρώμενα της περιοχής. Εκπόνηση συνθετικών, ομαδικών εργασιών με καταγραφή εθίμων, εικαστική αποτύπωση, κατασκευές, συλλογές φωτογραφιών – εικόνων, σύνθεση κειμένων, αναπαράσταση – παρουσίαση σε ανοιχτή εκδήλωση κλπ. **Θεμελιώδεις διαθεματικές έννοιες:** Πολιτισμός, παράδοση, εξέλιξη. **Προεκτάσεις** στη Γλώσσα, Λογοτεχνία, Εικαστικά, Μουσική, Ιστορία.

Θέμα: Ο μαθητής θεατής, κριτικός, καλλιτέχνης του θεάτρου. Βιωματική προσέγγιση ποικίλων πλευρών και παραμέτρων του θεατρικού φαινομένου που περιλαμβάνει αναζήτηση πληροφοριών για θεατρικές παραστάσεις, επιλογή θεατρικής παράστασης, επαφή με το δραματικό κείμενο, εντοπισμό ιστορικών και κοινωνικών στοιχείων που αναφέρεται, συζήτηση για τους συντελεστές της παράστασης, παρακολούθηση της παράστασης, συζήτηση στην τάξη για την παράσταση, διατύπωση απόψεων, γραφή σύντομης ομαδικής κριτικής, θεατρικό παιχνίδι,

μετατροπή λογοτεχνικού κειμένου σε δραματικό, προετοιμασία και ανέβασμα παράστασης. **Θεμελιώδεις διαθεματικές έννοιες:** Πολιτισμός, οργάνωση. **Προεκτάσεις** στη Γλώσσα, Λογοτεχνία, Ιστορία, Εικαστικά, Μουσική.

3. Διδακτική μεθοδολογία

Η διδασκαλία πρέπει στα πλαίσια του Δ.Ε.Π.Π.Σ. να ακολουθεί τις γενικές αρχές της εκπαίδευσης και να στηρίζεται σε σύγχρονα παιδαγωγικά κριτήρια, όπως:

Η διαμόρφωση ελεύθερης, δημοκρατικής προσωπικότητας του μαθητή.

Η στήριξη στην αυτενέργεια του παιδιού.

Η σύνδεση της θεωρίας με την πράξη.

Η επαγωγική πορεία της μάθησης από το μέρος στο όλο, από το απλό στο σύνθετο και από το συγκεκριμένο στο αφηρημένο.

Η σύνδεση της μάθησης με την έρευνα και της γνωστικής διαδικασίας με την ανάλυση και τη σύνθεση, ώστε να προωθείται η κριτική και συνθετική σκέψη του μαθητή.

Η σαφήνεια των στόχων της διδασκαλίας, ώστε να κινείται εξαρχής το ενδιαφέρον του μαθητή.

Η εναρμόνιση της ύλης με τα μέσα και τη μέθοδο της διδασκαλίας.

Ακόμα, σύμφωνα με τις παιδαγωγικές μεθοδολογικές αρχές των μαθημάτων της Αισθητικής Αγωγής, θα πρέπει η διδασκαλία του Θεάτρου:

Να στηρίζεται στην εξωτερική των συναισθημάτων, των εκφράσεων της δημιουργικής φαντασίας και των καλλιτεχνικών δεξιοτήτων των μαθητών.

Να στηρίζεται στη δυναμική συνεργασία και αρμονική συνύπαρξη της ομάδας (αυτοσυγκέντρωση, πειθαρχία, συλλογική συνείδηση). Η γενική παιδαγωγική αρχή της διδασκαλίας στηρίζεται στους επικοινωνιακούς κώδικες για να περνά το αντικείμενο από τον παιδαγωγό στο μαθητή και αντίστροφα, μέσα από μια ενεργητική διαδικασία.

Να επιδιώκει, ώστε η γνωριμία με την Τέχνη στο σχολείο να συμβάλει στην καλλιέργεια μιας ανθρωπιστικής αλλά και αισθητικής παιδείας στους μαθητές, γεφυρώνοντας το χάσμα ανάμεσα στον κόσμο της στείρας πληροφόρησης και τεχνολογίας και στον κόσμο του Πολιτισμού και μιας ποιοτικής μετεξέλιξης της κοινωνίας.

Να αντιμετωπίζεται ως συνδυασμός θεωρητικής γνώσης και πρακτικής εμπειρίας, και μάλιστα με τέτοιο τρόπο, ώστε να συγκοινωνούν ει δυνατόν όλα τα διδακτικά πεδία μεταξύ τους δημιουργώντας ένα ενιαίο σύνολο μιας ζωντανής πολύπλευρης διαδικασίας, όπου τόσο ο παιδαγωγός- καλλιτέχνης όσο και ο μαθητής θα αναλάβουν έναν υπεύθυνο, ενεργητικό και ουσιαστικό ρόλο διαμορφώνοντας ο καθένας αντίστοιχα το διδακτικό αντικείμενο και συμβάλλοντας στη συνεχή αξιολόγησή του.

4. Αξιολόγηση

Η αξιολόγηση στην εκπαίδευση σήμερα τείνει να αποτελεί οργανικό τμήμα τόσο της διδασκαλίας όσο και της εκπόνησης αναλυτικών προγραμμάτων, αφού βάσει αυτής αναθεωρούνται και αλλάζουν κάποτε οι στόχοι ή το περιεχόμενο των διδακτικών εννοιών ή και η μεθοδολογική προσέγγισή τους.

Ευνόητο είναι ότι αυτού του τύπου η αξιολόγηση πραγματοποιείται σε δύο επίπεδα:

ως προς το διδακτικό αντικείμενο και τη διδασκαλία του και

ως προς τους μαθητές

Δηλαδή μέσα από την αξιολόγηση αναπτύσσονται κριτήρια και στόχοι επίδοσης των μαθητών αλλά και κρίνονται τα συνολικά αποτελέσματα πρόσληψης του αντικείμενου, καθώς και η διδασκαλία, ο τρόπος προσέγγισης του αντικείμενου κ. ά. Αυτή η σφαιρική μορφή αξιολόγηση είναι γενικό αίτημα της εποχής και της σύγχρονης παιδαγωγικής: το πρότυπο της μαθητοκεντρικής διδασκαλίας δίνει έτσι την ευκαιρία στο μαθητή να αυτοαξιολογείται, αλλά και να αξιολογεί ο ίδιος το διδακτικό αντικείμενο μέσα από ανάλογες εργασίες, ερωτήσεις κτλ. Ο παιδαγωγός επίσης έχει την ευκαιρία, μέσα από μια συνεχή και καθημερινή πορεία, να κρίνει και να αξιολογεί τη δουλειά του, τις μεθόδους και τα μέσα που χρησιμοποιεί και τελικά το διδακτικό αντικείμενο στο σύνολό του. Εξάλλου οι καλλιτεχνικές δραστηριότητες και μάλιστα το Θέατρο προσφέρονται για τέτοιου είδους συνολική αξιολόγηση (από αμφοτέρους τους συμμετέχοντες στην παιδαγωγική πράξη).

Αναλυτικά αξιολογείται:

Το διδακτικό αντικείμενο και η διδασκαλία του, δηλαδή το περιεχόμενο/ ύλη, η μέθοδος διδασκαλίας, τα μέσα (βιβλία, εποπτικό υλικό κ. ά.), η σύνδεση με το σύνολο του εκπαιδευτικού προγράμματος, η σύνδεση με τα κοινωνικά δεδομένα και τον επαγγελματικό προσανατολισμό κ. ά.

Ο μαθητής, δηλαδή η προσληπτική του ικανότητα και οι επιμέρους δεξιότητές του (παρατηρητικότητα, δημιουργικότητα, φαντασία, αυτοσυγκέντρωση, συνεργασία, πειθαρχία, συνθετική σκέψη, πρωτοβουλίες, δραστηριοποίηση κ. ά). Η αξιολόγηση πρέπει δηλαδή να αφορά στο γνωσιολογικό, συναισθηματικό και ψυχοκινητικό δυναμικό του μαθητή, σε αντιστοιχία με τους στόχους της Θεατρικής Αγωγής και Παιδείας.

Τρόποι αξιολόγησης, ενδεικτικά, μπορεί να είναι:

Ερωτηματολόγια, προφορικά ή γραπτά για το τι άρεσε περισσότερο στους μαθητές στο τέλος μαθήματος ή ενότητας (βαθμός ενδιαφέροντός τους) ή παρατηρήσεις τους στο διδακτικό αντικείμενο, διδασκαλία του κ. ά.

Εργασίες ατομικές ή ομαδικές, όπως προφορική ή γραπτή έκθεση απόψεων ή παρατηρήσεων και προτάσεων, δημιουργικές εργασίες ή έρευνα (συνέντευξη από ειδικούς θεάτρου, συνεργασία με φορείς θεάματος, παρουσίαση εντυπώσεων και κρίσεων από παράσταση ή επίσκεψη σε Θέατρο, Μουσείο κ.ά).

Η ενεργός συμμετοχή των μαθητών στην όλη πρακτική διαδικασία (ασκήσεις, αυτοσχδιασμός, δρώμενα κ. ά.), αλλά και άλλες θεατρικές – καλλιτεχνικές εκδηλώσεις, που αναδεικνύει τόσο το ίδιο το αντικείμενο και την επιτυχία του διδασκαλία όσο και την ευαισθησία, δημιουργικότητα, ομαδικό πνεύμα και άλλες δεξιότητες των μαθητών που συμμετέχουν.

Η δραστηριοποίηση, ο σχεδιασμός, η ατομική συμμετοχή και το ομαδικό πνεύμα στη θεατρική παράσταση στο σχολείο ή ο σχολιασμός κτλ θεατρικών παραστάσεων επαγγελματικού θεάτρου.

Έτσι συνεκτιμώνται όλα τα χαρακτηριστικά του μαθητή, σε συνδυασμό με τη συνολική εικόνα δράσης του στο σχολείο. Οι εκπαιδευτικοί βελτιώνουν το επίπεδο παιδευτικής αυτογνωσίας και διδακτικής μεθοδολογίας, εμβαθύνουν τις παιδαγωγικές σχέσεις τους με τους μαθητές, αναζητούν νέες λύσεις στην αξιολόγηση του εκπαιδευτικού υλικού αλλά και του μαθητή, δημιουργώντας μία δυναμική παρέμβαση στα εκπαιδευτικά δεδομένα.

Στο Δημοτικό η αξιολόγηση μπορεί να πραγματοποιηθεί με τις εξής συγκεκριμένες μορφές:

- Με τη μορφή προφορικού ή γραπτού ερωτηματολογίου, που οι μαθητές καλούνται να συμπληρώσουν στο τέλος κάθε διδακτικής ενότητας. Από τις ερωτήσεις διαπιστώνεται τόσο το ενδιαφέρον των μαθητών, όσο και το συναισθηματικό και κοινωνικό βαθμό συμμετοχής τους στη θεατρική διδασκαλία και εμπειρία. Ακόμα διαπιστώνεται η δυνατότητα συνεργασίας τους με την ομάδα και γενικότερα η δράση τους μέσα στο πλαίσιο του μαθήματος.

- Με το τελικό καλλιτεχνικό προϊόν, ύστερα από οιαδήποτε προσπάθεια καθημερινής θεατρικής έκφρασης (θεατρικό παιχνίδι, δραματοποίηση κ.ά.), όπου ο δάσκαλος διαπιστώνει τόσο τις δεξιότητες των μαθητών (φαντασία, δημιουργικότητα, ικανότητα συνεργασίας με ομάδα κ.ά) όσο και την κριτική τους σκέψη στη συζήτηση που ακολουθεί και ολοκληρώνει αυτή τη δημιουργική δραστηριότητα.

Βεβαίως η συμμετοχή του μαθητή στην ευρύτερη και πιο σύνθετη εμπειρία της θεατρικής παράστασης επιτρέπει την συνολική αξιολόγηση των ικανοτήτων, κλίσεων, συνθετικής σκέψης, αλλά και δυνατότητας αυτοσυγκέντρωσης, πειθαρχίας και ουσιαστικού διαλόγου του με τους άλλους.

Κυρίως μέσα στη ροή της δουλειάς με συζητήσεις, σχόλια, παρατηρήσεις κ.τ.λ. ο δάσκαλος κρίνει συνεχώς και αξιολογεί τους μαθητές με ένα δυναμικό και συνολικό τρόπο, που δίνει ερεθίσματα και ανανεώνει την όλη παιδαγωγική διαδικασία.

Ένα τετράδιο για το μαθητή κρίνεται ότι θα βοηθήσει στο να έχει πλήρη εικόνα της πορείας του διδακτικού αντικείμενου αλλά και της προσωπικής του ένταξης – ενδιαφέροντος και επίδοσης στο αντίστοιχο μάθημα.

Ένας φάκελος με σημειώσεις και συμπεράσματα του δασκάλου για τους μαθητές του, την εξέλιξη και τη μεθοδολογία της διδασκαλίας κλπ θα βοηθούσε στην επανατοποθέτηση και προσαρμογή απόψεων και στάσεων απέναντι στο διδακτικό αντικείμενο, ή το μαθητή ή ακόμα και τον ίδιο τον εκπαιδευτικό.

5. Διδακτικό Υλικό

Η διδασκαλία του μαθήματος της Θεατρικής Αγωγής θα γίνεται με τη χρήση πλούσιου διδακτικού υλικού (συγγραφικό, εποπτικό) σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης. Θα πρέπει όμως να είναι καθαρή η «αρχή» του θεάτρου, ότι το κύριο υλικό του είναι το σώμα και η ψυχή του ηθοποιού, άρα και του μαθητή.

Το διδακτικό υλικό που προτείνεται (κείμενα, ιστορία, θεωρία του Θεάτρου) μπορεί να επιλέγεται ελεύθερα από τον εκπαιδευτικό. Οι έννοιες που προτείνονται δεν ακολουθούν ευθύγραμμη πορεία αλλά παρατακτική.

Σε όλα τα επίπεδα θα χρειαστεί:

Χώρος για το μάθημα, που να τηρεί προδιαγραφές αίθουσας χορού, και μάλιστα εξοπλισμένης με όργανα και φροντιστηριακό υλικό (μπορεί να είναι κάποιες καρέκλες, ορισμένα αντικείμενα, κομμάτια από ύφασμα ή χαρτί κ.ά).

Βιβλία και εκπαιδευτικό υλικό (ψηφιακοί δίσκοι δεδομένης μνήμης (CD-ROM), Video κ.ά), τα οποία μπορούν να είναι χρήσιμα για τον μαθητή και τον δάσκαλο ως προς τις υποδείξεις. Τονίζεται ιδιαίτερα ότι η ύλη της Θεατρικής Αγωγής δεν πρέπει να είναι περιορισμένη στα πλαίσια ενός σχολικού εγχειριδίου.

Σ' αυτό προσθέτουμε ότι βασικό εργαλείο για το μάθημα θα ήταν μια βιβλιοθήκη (λογοτεχνική, θεατρική, ιστορική), όσο και μια αρχειοθήκη με οπτικοακουστικό υλικό από παραστάσεις, ταινίες, κτλ.

Για τη γνωριμία με την τέχνη του θεάτρου είναι σκόπιμο το άνοιγμα του σχολείου προς το αντικείμενο με επισκέψεις σε θεατρικές παραστάσεις ή παραστάσεις Θεάτρου Σκιών ή Κουκλοθέατρου, μουσεία, ταινίες. Το ίδιο ενδιαφέρουσα είναι η πρόσκληση καλλιτεχνών σε οργανωμένη εκδήλωση στο χώρο του σχολείου ώστε τα παιδιά να γνωρίσουν την τέχνη τους και να συζητήσουν μαζί τους για κάθε λεπτομέρεια και ιδιαιτερότητα. Έτσι πραγματοποιείται η απαιτούμενη διασύνδεση του σχολείου με την κοινωνία και τον πολιτισμό.

Με το πολλαπλό υλικό και την ελευθερία επιλογής που προτείνουμε, επιδιώκουμε να γίνει σαφής η ιδιαίτερη ποιότητα της θεατρικής τέχνης και η πολύπτυχη δυνατότητα χρήσης από τον εκπαιδευτικό του χώρου και άλλων μέσων διδασκαλίας και εφαρμογής του αντικείμενου.

Προτεινόμενα διδακτικά βιβλία

Βιβλίο μαθητή

Ένα βιβλίο μαθητή για τις τάξεις Ε' και ΣΤ' του Δημοτικού, μέχρι 100 σελίδες.

Βιβλίο Δασκάλου

i) Ένα βιβλίο δασκάλου για τις τάξεις Ε' και ΣΤ' του Δημοτικού, σελίδες 200.

ii) Ένα βιβλίο "Σχολικών Πολιτιστικών Εκδηλώσεων", σελίδες 400.

Εποπτικό υλικό

Μία ταινία βίντεο διάρκειας τριάντα (30) λεπτών περίπου. Η ταινία θα δομείται σε δύο αυτοτελείς ενότητες διάρκειας δεκαπέντε (15) λεπτών η καθεμία. Η πρώτη ενότητα θα αναφέρεται στο Θεατρικό Παιχνίδι, ενώ η δεύτερη θα αναφέρεται στη Δραματοποίηση. Κάθε ταινία θα συνοδεύεται από φυλλάδιο με ανάλυση στοιχείων και οδηγίες χρήσης, ώστε να μπορεί να χρησιμοποιηθεί και από τους μαθητές στο πλαίσιο λειτουργίας δανειστικής βιντεοθήκης.